

Вертегел Д. – студентка

Науковий керівник: викл. О. Богач
Лозівська філія Харківського
державного автомобільно-дорожнього
коледжу, м. Лозова, Україна

Управління інвестиційною політикою підприємства в умовах економічного спаду

До характерних ознак спаду економічного циклу відносять різке скорочення ділової активності, падіння цін, збільшення запасів нереалізованого товару, зниження обсягів виробництва, скорочення інвестицій, зростання безробіття, падіння попиту і в результаті пропозиції на сировину. Відбувається масове зниження ділової активності в багатьох секторах економіки.

Фінансово-економічні цикли виявляються з порушенням макроекономічної рівноваги на споживчому та інвестиційному ринку. Дані цикли пояснюються наявністю часового запізнення між здійсненням інвестицій та введенням нових засобів праці, в результаті чого формуються надлишкові товарно-матеріальні запаси і з'являється необхідність скорочення виробництва. Падіння попиту на інвестиції падає, що спричинює уповільнення темпів зростання виробництва [2].

Великі цикли пов'язані з динамікою технологічних інновацій та НТР (науково-технічних революцій). Виснаження нововведень і технічних рішень, придатних для реалізації, стає причиною спаду. Вихід зі стану спаду вимагає накопичення ресурсів в натуральній і грошовій формі, з'являється можливість радикального інвестування та виходу економіки на фазу підйому. Вони пов'язані з циклічністю в розвитку продуктивних сил суспільства та засобів виробництва. В основі циклу лежить структурне оновлення технологічного способу виробництва. Це відбувається еволюційно, якщо поліпшуються і вдосконалюються існуючі технології, і революційно, якщо відбуваються якісні зміни в реалізації наукових знань у вигляді інновацій або відбуваються НТР. Еволюційний етап продовжується революційним і т. д., завдяки використанню потенціалу існуючих технологій і підготуванню умови для стрибка в їх розвитку та подальшого переходу до нових технологічних засад, які з часом стають еволюційною основою наступного революційного стрибка [3].

Управління як комплексний процес, спрямований на вирішення проблем, який може представляти як відслідковування тенденцій, постановка цілей, розуміння проблем та можливостей, діагностика, розробка та вибір альтернатив, зіставлення програм та бюджетів, визначення заходів подолання проблемних ситуацій та їх спрямована реалізація, ґрунтується на здатності до цілепокладання.

Для виходу із економічного спаду необхідно вжити таких заходів:

1. Невпинний спад в економіці викликаний відсутністю у виробників оборотних засобів, а також коштів для інвестування структурної перебудови економіки і впровадження передових технологій. Яким чином поповнити оборотні засоби підприємств, коли бюджету це не під силу ні сьогодні, ні у найближчій перспективі? Щоб залучити ці кошти в обіг, треба подолати недовіру населення до банків. Для цього пропонують, наприклад, створити українсько-іноземні банки із спільними гарантіями урядів, надавши їм право приймати вклади від населення.

2. Джерелом оборотних коштів може бути емісія НБУ, при цьому вона має здійснюватись відповідно до випуску продукції.

3. Одна з причин браку коштів для інвестицій і збільшення заборгованості з виплат – невиконання доходної частини бюджету. Причини такого становища добре відомі – спад виробництва, ухилення від сплат до бюджету тощо.

4. Залучення капіталів тіньової економіки.

5. Безперечно, найважливіший фактор економічного зростання – прямі іноземні інвестиції у конкретні проекти [5].

Джерела та література

1. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Макроекономіка. Київ: Четверта хвиля, 1997.
2. Бланк И. А. Стратегия й тактика управління фінансами. Киев: МП «ИТЕМ ЛТД»; СП «АДЕФ-Україна», 1996.
3. Будаговська С., Ківієвич О. Макро- і мікроекономіка. Київ: Основи, 1998.
4. Макконел Кембелл Р., Брю Стенлі Л. Економікс. Львів, 1994.
5. Нікбахт Е., Гропнелі А. Фінанси. Київ: Основи, 1993.

Вороніна В. – к. е. н., доц. кафедри менеджменту;

Рудич А. – здобувач

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна

Сутність витрат як економічної категорії

Прибуток – основа і джерело засобів для подальшого розвитку підприємства. Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що максимізація прибутку підприємства та ефективність його діяльності можливе лише за умови раціонального управління витратами на виробництво і реалізацію продукції (товарів, робіт, послуг).

Дослідженню витрат присвячені роботи сучасних науковців: Ф. Ф. Бутинця, М. Г. Грещака, О. С. Коцюби, О. В. Крушельницької, М. І. Скрипник, а також зарубіжних вчених: Е. Бріттона, Дж. К. ван Хорна, К. Друрі, Б. Нідлза, Б. Райна, Т. Скоуна та ін. Їх праці підтверджують, що будь-яка діяльність неможлива без витрат ресурсів. Закономірності розвитку ринкових відносин, логіка пізнання показують, що спочатку мають місце витрати ресурсів, а потім – результати, пов'язані з цими витратами.

Виходячи із наявності безлічі публікацій з дослідження витрат, можна погодитися з ствердженням [1, 98], де зазначено, що сьогодні часто можна зустріти бездумне вживання таких термінів, як «затрати» та «витрати». Одні автори особливо не замислюються над цим питанням та використовують ці поняття як синоніми, інші – намагаються розмежувати ці поняття та пояснити, чим одне відрізняється від іншого. Попри те, що вже неодноразово виходили публікації на дану тематику, досі не тільки не сформовано єдиного підходу до розуміння зазначених понять, але й, навпаки, здається внесено ще більше плутанини.

М. І. Скрипник акцентує увагу на існуючій негативній тенденції запозичення іноземних термінів та некоректному перекладі фахової літератури без її додаткового аналізу і врахування економічної сутності понять. На її думку, термін «затрати» стосується будь-якого використання ресурсів, у тому числі на придбання активів, у той час як термін «витрати» – використання тільки тих ресурсів, які при визначенні прибутку господарюючого суб'єкта за даний період часу ставляться у відповідність доходам [2].

Погоджуємося із М. І. Скрипник у її твердженні, що використання в економічній літературі поряд з термінами «витрати» та «затрати» таких, як «видатки», «втрати», «збитки» є неправомірним, оскільки останні відносяться до фінансових результатів діяльності та означають: втрати – зменшення активу в результаті непередбачених обставин (тільки в результаті фактив-подій), збитки – перевищення декапіталізованих витрат над доходами.

О. В. Косинська під економічними витратами розуміє «затрати втрачених можливостей», тобто суму грошей, яку можна отримати при найбільш вигідному з усіх можливих альтернативних варіантів використання ресурсів [3, 107].

Таким чином, економічні витрати будь-якого ресурсу, обраного для виробництва продукції, дорівнюють його вартості при найкращому з усіх можливих варіантів використання.